

dende: „Alle Indskrænkninger i den frie og lige Adgang til Erhverv, som ikke er begrundede i det almene Vel, skal hæves ved Lov“. Vor Forfatnings Princip er altsaa det, at der skal være fri og lige Adgang til ethvert lovligt Erhverv, og der maa ikke gøres andre Indskrænkninger heri end saadanne, som Hensynet til det almene Vel kræver. Ud fra dette Synspunkt synes jeg, disse to Lovforslag maa behandles, og da særlig det, der angaar Navigationsundervisningen. Jeg mener, at den Fordring, som med Rette kan stilles til enhver, der faar Skib at føre, ikke maa gaa udover det, at der maa være betryggende Sikkerhed for Liv og Gods paa Søen; hvad der gaar derudover, selv om det af andre Grunde kan være nok saa ønskeligt, kan let blive ensbetydende med en Krænkelse af den ved Grundloven hjemlede Ret til fri og selvstændig Erhvervsudøvelse.

I den Betænkning, der er afgivet af det nedsatte Udvalg, og som nærmest ligger til Grund for de foreliggende Lovforslag og særlig for Lovforslaget om Navigationsundervisning, sporer man Misfornøjelse med to Ting: dels Misfornøjelse med vore Styrmands og Skibsføreres almene Dannelse — det skorter noget paa denne, mener man, og det er da det, Lovforslaget gaar ud paa i hvert Fald for en Del at oprette —, dels Misfornøjelse med, at Undervisningen foregaar ikke i Statsskoler, men i private Skoler.

Hvad nu Dannelsesgrundlaget angaar, saa mener jeg, at her maa man vente sig adskillige Fremskridt af den danske Folkeskole. Det er jo muligt, at de Forandringer, der er foretagne ved de senere Skolelove, endnu ikke har sat den Frugt, man maa vente, at der vil kunne spores ogsaa for dem, der skal uddannes til Styrmand og Skibsførere. Men jeg vil dog gøre opmærksom paa, at Forholdene her i Danmark ved Statens Skoler, ved den almindelige Folkeskole, er betydelig forandrede og forbedrede. Tidligere kunde man f. Eks. i en Klasse have indtil 50 Elever; nu maa en Lærer ikke have over 35 Elever i en Klasse at undervise. Ogsaa Lærernes økonomiske Vilkaar er jo betydelig forbedrede, saaledes at Lærerne nu udelukkende kan kaste sig over deres egentlige Opgave, den

at undervise den opvoksende Slægt. Jeg gaar derfor ud fra, at de unge Mennesker, der nu udgaar fra de offentlige Børneskoler, maa være og vil blive meget bedre undervist, end det hidtil har været Tilfældet, og der er det jo, at det almene Dannelsesgrundlag, hvorpaa der kan bygges videre, først skal lægges, ikke mindst for dem, der kommer fra fattige Hjem og vil gaa over i de Stillinger, hvorom der her er Tale, naar de skal uddannes enten til Skibsførere eller Styrmand.

Jeg er tilbøjelig til at gaa ud fra den Betragtning, at med Hensyn til teoretiske Kundskaber, sigtende til Almendannelse, kan Staten i det hele taget ikke stille for store Krav. Staten er berettiget til at fordrø, at vedkommende skal være i Besiddelse af alt fornødent til, at han med Sikkerhed kan føre Skib over Søen, og at han i teoretisk Henseende er tilstrækkelig udrustet Navigator. Yderligere Kundskabsfordringer, sigtende til, at vedkommende skal kunne varetage Rederiernes og Assurandørernes Interesser i fremmede Havne, eller yderligere tvungne Fordringer, hvad angaar hans Almendannelse, mener jeg derimod ikke, der kan stilles. Almenvellet kræver det ikke. Man vil ved at stramme Fordringerne i sidstnævnte Henseende staa Fare for at udelukke en betydelig og det sikkert en meget værdifuld Del af Befolkningen fra at naa Skibsførerstillingen, og det skal man være varsom med. Ludvig Holberg sagde jo allerede: Eet er Søkort at forstaa, et andet Skib at føre. Og vil man have praktiske Sømænd, saa er det ikke nok, at de fortrinsvis faar en teoretisk Uddannelse, men det har langt større Betydning, at de kommer fra Samfundslag og fra Ægne, hvor de fra Dreng af har begyndt deres første Uddannelse og fra Barnsben har opøvet Egenskaber som Mod, Besindighed og Søvanthed, som er nødvendige Betingelser for at blive gode Sømænd og gode Skibsførere.

Ved at gennemgaa Udvalgsbetænkningen om denne Sag har jeg særlig lagt Mærke til, hvad en paa dette Omraade baade saa interesseret og saa sagkyndig Mand som den nuværende Navigationsdirektør, Kommandør Bildsøe, har sagt i den Mindretalserklæring, som han har været med til at afgive. Jeg ved jo nok, at den